

Slovenski Dom.

Napredno kmetsko glasilo.

Izhaja vsako soboto in velja za vse leto za Avstro-Ogrsko 3 krone, za Nemčijo in druge dežele 4 krone, za Ameriko 1 dolar.

Posamezne številke veljajo 10 vinarjev.

Za oznanila se računa: trisopna petit-vrsta 14 vin., vsa stran 48 K, pol strani 24 K, četrt strani 12 K, osmina strani 6 K. Pri vseletni inserciji primeren popust.

Dopisi se naj frankirajo in pošiljajo na uredništvo »Slovenskega Doma« v Ljubljani, Knaflcova ulica št. 5. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina in oglasi se naj pošiljajo na upravništvo »Slov. Doma« v Ljubljani.

Za svobodo!

Ves svet hrepeni, vzdihla in koprnijo dandanes po svobodi. Vse vrenje in kipenje današnjih časov ni nič drugega, kot označevalec boljših časov. Napovedujejo se nam s tem novi časi, ko bodo najbolj spoštovani svobodni ljudje in tisti, ki bodo osvobodjevali svojega bližnjega. Napovedujejo se nam časi, ko zadene večna sramota vse zaslužnjake, ki hočejo vkleniti človeški duh in udušiti njegovo zavest.

Gotovo ni brez pomena, da je najmočnejša in najvplivnejša država na svetu tista, ki pušča svojim narodom in posameznikom največjo svobodo: Angleška. In angleški vladar se sprehaja v navadni obleki med svojimi državljani, se vozi po suhem in po morju, prepotuje pol zemeljske krogle do Indije — ne da bi bilo njegovo življenje v nevarnosti.

Ravnotako gotovo pa tudi ni brez pomena, da je ves zastražen in omejen v kretnju vladar velike ruske države, tiste države, ki je puščala doslej najmanjšo svobodo.

Šele med svobodnimi državljani je tudi vladar svoboden človek.

Kako čudovito se vse na svetu suče! Še malo, in nič več ne bomo navajali za vzgled svobodne Amerike, niti prosvitljene Francije, ko bomo hoteli dokazati, kako napreduje država in kako srečen je narod na solnem svobode. Na najbolj oddaljenemu Vzhodu se je iznenada pojavila neznana, barbarska Japonska, ki je dala nam omikanim Evropejcem vzgled o možnosti svobodnega naroda. A sedaj pa vstaja celo kitasta Kitajska, in nam parlamentnim, ustavnim zapadnjakom odpira oči — ali nam jih pač odpre?

Toda čemu gledati tako daleč? Pogledajmo na Turško! Naj pišejo dunajski listi z ozirom na vzrok za marš do Soluna tako ali tako, dejstvo je, da je v zaničevani turški državi večja osebna in verska svoboda, kot pri nas v Avstriji. Na Turškem je na primer dovoljeno tiskovine prodajati kot in kjer je komu všeč, pri nas se ne sme niti Sveto pismo svobodno pro-

dajati. Na Turškem je popolna verska svoboda, pri nas uživajo le nekatere, od države priznane vere svobodo — in še to so si morale kupiti z uslugami državi. Na Turškem sme vsak državljan vzgajati svojega otroka v katerikoli veri hoče, pri nas se očeta lahko sili in se ga tudi z globami kaznuje, če ne vzgaja svojih otrok v gotovi veri.

Veletok svobode se vali po celi zemlji in izpodnesa tla vsemu, kar se mu postavlja na pot. Ne zadrži ga niti zapreke, ki so vzdržale na tisoče let, ne zadržita ga celo niti kitajski prestol in altar.

Samo one države in cerkvene naprave ostanejo, ki bodo imele temelje, postavljene na skali svobode. —p.

Volitve v trgovsko in obrtno zbornico za Kranjsko

Volitve v trgovsko in obrtno zbornico bodo v torek 13. t. m. in v četrtek 15. t. m. vsakokrat od 9. dopoldne do 1. popoldne.

Kandidatje nar.-napredne stranke so:

ZA SREDNJO TRGOVINO

(rdeče glasovnice):

Viktor Rohman, trgovec in posestnik v Ljubljani;

Feliks Urbanc, trgovec in posestnik v Ljubljani;

Perdan, trgovec in posestnik v Ljubljani.

ZA MALO TRGOVINO

(modre glasovnice):

Korenčan, trgovec v Ljubljani;

Ivan Kostevc, trgovec v Ljubljani;

Josip Kraigher, trgovec v Postojni.

ZA VELIKO OBRT

(rumene glasovnice):

Ivan Bonač, tovarnar in posestnik v Ljubljani.

ZA SREDNJO OBRT

(bele glasovnice)

Ivan Rakovec, tovarnar in posestnik v Kranju;

Ivan Schrey, pekar in posestnik v Ljubljani;

Fran Ksaver Stare, sobni slikar in posestnik v Ljubljani, Sodna ulica;

Lavoslav Bučar, gostilničar in posestnik v Kostanjevici.

ZA MALO OBRT

(zelene glasovnice):

Engelbert Franchetti, brivski mojster v Ljubljani.

Kako se voli.

C. kr. volilna komisija za volitev v trgovsko in obrtno zbornico razglašča, da se bo volilno opravilo ustno ali z osebno oddajo izpolnjenih glasovnic vršilo v prostorih trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani in sicer:

»Za II. in III. volilno kategorijo trgovskega odseka (rdeče, oziroma modre glasovnice) dne 13. februarja 1912 od 9. ure dopoldne do 1. ure popoldne.

Za I. in II. volilno kategorijo obrtnega odseka (rumene, oziroma bele, oziroma zelene glasovnice) pa dne 15. februarja 1912 od 9. ure dopoldne do 1. ure popoldne.

V obeh dneh se bo oddaja glasov za-ključila ob 1. uri popoldne. Do te ure dotičnega dne morajo v primeru, da se glasovnice pošljejo, izpolnjene in po volilnih podpisane glasovnice z izkaznicami vred dospeti pri c. kr. volilni komisiji. Glasovnice z izkaznicami vred se morajo odprte ali zaprte oddati osebno ali poslati po c. kr. pošti ali pa po posebnih poslancih.

Na zaprtih glasovnicah mora biti zunaj zapisano ime volilčeve.

Posebej se opozarja, da mora glasovnica ne k javnim trgovskim družbam, komaditnim družbam ali k delniškim podjetjem pripadajočih jurističnih ali kolektivnih (vkupnih) oseb, kakor hranilnic, pridobitnih in gospodarskih zadrug, rudarskih družb, društev, občin in drugih javnih korporacij, ki so upravičene oddati samo en volilni glas, imeti podpis imena one osebe, ki ji po zakonu, statutu ali posebnem dogovoru pristoji zastopstvo podjetja.

Glasovnice žen, ki imajo volilno pravico, pa nimajo nobenega, po obrtnem redu postavljenega opravitelja, mora podpisati, kakor dotična žena, tako njen možki pooblaščenec; ta pooblaščenec pa mora razen tega biti na glasovnici izrecno označen kot tak, oziroma kot upravitelj. Pripominja se, da opravitelj ali pooblaščenec v tem svojstvu more voliti samo enkrat. Volilec, ki ne zna pisati, morajo namesto podpisa imena pristaviti svojeručno znamenje, ki mora biti poverjeno s podpisoma dveh možkih prič.

Kako je treba podpisati glasovnice?

Moški volilec podpiše glasovnico tam, kjer stoji tiskano »Podpis volilec«. Ženske volilke podpišejo glasovnice tudi same in sicer tam, kjer je tiskano »Podpis volilec«, zraven njih pa se mora podpisati še kak možki, ki pa mora svojemu podpisu še pridejati pripombo: »Volilni pooblaščenec«. Ako pa imajo ženske volilke po obrtnem redu postavljenega upravitelja, podpiše glasovnico ta in pristavi svojemu podpisu še besedo »upravitelj«. Vsak »volilni pooblaščenec«, ki podpiše glasovnico poleg volilke, mora biti 24 let star. Vsak tak »volilni pooblaščenec« sme podpisati samo eno glasovnico. Volilec ali volilke, ki ne zna pisati, se podkrižajo na glasovnici, poleg pa se morata podpisati še dva svedoka, stara najmanj 24 let, izmed katerih eden pripiše križcu volilčevu, oziroma volilkino ime.

Somišljeniki in zaupniki po deželi!

Pošljite nemudoma podpisane legitimacije in glasovnice tajništvu narodno-napredne stranke v Ljubljani (Wolfova ulica 10), oziroma odvetniku dr. Novaku v Ljubljani.

Volilec, volilke v trgovsko in obrtno zbornico!

Pozivamo vse somišljenike v Ljubljani in na deželi, naj svoje glasovnice in legitimacije oddajo, ozir. odpošljejo »Tajništvu narodno-napredne stranke« (Ljubljana, Wolfova ulica 10), oziroma odvetniku dr. Franu Novaku v Ljubljani (Dalmatinova ulica 3). — Tajništvo posluje od 8. zjutraj do 8. zvečer vzdržema in daje vsa potrebna pojasnila in navodila.

Somišljeniki!

Na delo, še je čas!

Ne pozabite, za kaj se gre klerikalcem: za dva poslanca, ki jih pošlje zbornica v deželni zbor. Mar so njim obrtniki, mar so njim trgovci! Njim so mar le poslanski sedeži!

Klerikalna večina v deželnem zboru znaša le dva glasa! Klerikalna politika je igra na eno samo kvarto! Klerikalec so z vso syojo slavo na ostri noži, lahko se vsak hip vse preokrene, če ne dobe na vsak način več poslancev. — Somišljeniki, njih je strah in groza, če pomislijo, da sta se jim že dva poslanca skujala:

Mandelj in Šuklje

sta jim ušla. Samo enkrat naj se jim ne posreči takšnih beguncev nadomestiti in vse klerikalne ošabnosti in — vseh klerikalnih korit bi bilo — konec!

Somišljeniki po deželi!

Jasno vam je torej, za kaj se gre pri volitvi v trgovsko in obrtno zbornico. — Delajmo, prekrižajmo klerikalcem račune! En pridobljen volilec, en oddan glas je vreden tisočkrat več, kot tisoče zabavlje nad klerikalno strahovlado po volitvah, nad njih premočjo vsled volitev!

Na delo torej! Ne dajmo se!

Razgled po svetu

Vojska na spomlad?

Kje? Seve da na Turškem, kjer ne morejo priti nikakor v red. O Turkih menda velja isto kot o pijancu, ki se spreobrne, ko se v jamo zvrne. Turčija bo tudi tedaj v redu, ko je — ne bo. Črnogorci se že pripravljajo na spomlad, ker čutijo, da bo vihar na ono stran meje. — V sandžaku Novem Pazarju, kosu Turške, ki leži med Srbijo in Črno goro, je tudi že živahno. — Po Macedoniji razvršča Turčija vojake — Albanci že tudi brusijo nože. — Da se nekaj pripravlja na jugu, dokazuje tudi to, da je odpotoval črnogorski kralj k ruskeemu carju. Za vojsko je treba denarja. Čuje se tudi, da je v Srbiji in Črni gori zarota, ki ima namen pregnati obe kraljevski rodbini, združiti Srbijo, Črno goro in Novi Pazar v eno državo in proglasiti republiko. Taka država bi zaprla Avstriji pot do turškega morja, zato bo s takšno državo težko kaj!

V Macedoniji kot v Beli Krajini.

Iz Macedonije se je vsled bede, nastale radi vednih zmešnjav, izselilo v zadnjih letih 20.000 Macedoncev. Cele vasi so, kjer ni nobenega možkega več doma. Ali je kaj boljše po nekaterih vaseh v Beli Krajini, kjer so samo otroci, ženske in starci doma, možaki pa vsi v Ameriki. Bela Krajina je v Avstriji.

Španski svobodomislec Ferrer nedolžen.

Kot znano, je bil Ferrer, ki je na Španskem ustanovil čez 100 svobodnih šol, ustreljen na temelju klerikalnih denunciacij, da se je baje udeležil revolucije v Barceloni. Sedaj je sama španska vlada priznala, da je bil ustreljen po nedolžnem. Izkazalo se je namreč v 2000 procesih, ki so tekli radi omenjene revolucije, da se Ferrer ni udeležil vstaje prav v nikakem oziru. Koncem prejšnjega meseca sta pa najvišje vojaško in pomorsko sodišče in pa vojaški sodnik, ki je bil poverjen z preiskovanjem v Ferrerjevi zadevi, razsodila, da se ima Ferrerjevo premoženje, ob njegovi obsodbi od države zaplenjeno, vrniti njegovim dedičem, ker da se je izkazala

njegova popolna nedolžnost. Ferrerja so klerikalni vplivi pustili ustreliti torej po nedolžnem, da se je — moglo zapleniti veliko njegovo premoženje, kar danes priznava torej tudi španska vlada. Pravica pride vendar na vse zadnje povsod na dan!

r Koritarska pšenica cvete tudi na Madžarskem. Lepo spričevalo je dal ogrski državni zbornici dr. Štefan Maláter, profesor prava v Košici. Pri svojem predavanju v refor. klubu o volilni pravici, je dejal o tem zboru: »Državni zbor je nesposoben za delo in umira, ker je služil doslej plemstvu in fevdalizmu. Vse, kar služi napredku, je proglašal za revolucionarsko. Deželo more rešiti propada samo ljudskost in demokratizem. Treba je ngoditi interesom ljudskih slojev, jim dati njih pravice in pometati iz javnosti tatinstvo in korupcijo, kar se da doseči samo s splošno volilno pravico.« Homatije po celem svetu. Cella Evropa je podobna človeku, ki ima najhujšo vročino. Če se to enkrat začne posipati, to se bo mlelo.

r Pismo truškega generala iz laško-turške vojne. Ta vojna se že vleče pač kot jara kača; nikjer še ni konca, čeprav velja Lahe že 300 milijonov kron. Tudi pravih poročil ni od tam. Zato bo mogoče zanimalo naše čitatelje pismo turškega vojskovodje v Tripolisu, Enver beja. Ta je bil prej turški ataše v Berlinu in piše berlinskemu listu med drugim o bojih pri Dorni tako: Dne 28. decembra smo dobili prvo večjo pošiljatev streljiva in orožja. Še predno sem to razdelil med vojake, so začele okrog 6. ure leteti v tabor zopet laške granate in videl sem, kako so marširale nasprotne čete sredi straž po dolini Dorne. Nasprotnikovo levo krilo so tvorili štirje polki in dve bateriji, desno en polk in ena baterija, sredino dva polka in strojne puške. Moji topovi so začeli pokati, pešci so pa čakali, da so prišli Lah na 300 korakov daleč. Napad mojega levega krila je odločil boj v naš prospeh. Sovražnik se je spočetka umikal v redu, kmalu je pa začel bežati. Sedaj je napadlo tudi moje desno krilo in z veseljem sem opazil, kako so množice tekle. Čudna je bila neodločnost sovražnikovega poveljnika, ravno kot pred Tripolisom, ki je rezervo vsak hip odposlal v boj, pa zopet odpoklical. Pri preganjanju smo zagnali Lahe v njihove lastne žične zaprečke ter jim vzeli razen 2 strojnih pušk 250 pušk, 2 topova, 30.000 patron, 25 zabojev granat, ki nam pridejo zelo prav in 10 mezgov, ki jih porabimo za pripravo pri topovih. Mrtvece, kar jih ni mogel odvreči, je sovražnik pustil na bojišču: 1 majorja, 1 polkovnika, 5 častnikov in 500 mož. Po tem uspehu se je še bolj dvignilo moralno zaupanje mojega moštva in smo polni upanja na uspeh. Ko sem prišel sem, sem našel 900 bojevalcev, sedaj imam 16.000 vojakov!»

Slovenija

s Deželni zbor Kranjski je zboroval dne 1. in 7. t. m. Na prvi seji je bila najvažnejša točka, sklep klerikalcev, da se napravi deželno klavnico. Dr. Lampe je med razgovorom o nji rekel, da klavnica ne stoji na agrarnem (t. j. kmečkem) stališču, da se ne zavezuje niti za visoke, niti za nizke cene, temveč da si misli zavod le kot regulatorjem. Ne smemo pozabiti, da so blizu volitve v trgovsko in obrtno zbornico, ni se smel zameriti obrtnikom-mesarjem, zato je hitro zatajil kmeta. V drugi seji so klerikalci znova vzeli v razpravo zakon o šolskem nadzorstvu, katerega vlada zaradi pomanjkljivosti ni mogla predložiti cesarju v podpis, temveč ga klerikalni večini vrnila nazaj. Naprednjaki in veleposestniki so odšli iz zbornice, seja je postala nesklepčna, vendar je deželni glavar hitro pustil prejšnjo razpravljano stvar in dal na razpravo zakon o novi spremembi občinskega reda in občinskega volilnega reda za Ljubljano. Ljubljanska okolica je bila dosedaj po večini klerikalna, zato hočejo dati tem klerikalem v Ljubljani pri deželnih volitvah glas, da bi pridobili dva ljubljanska poslanca.

s Klerikalci plonkajo. Preplonkali so misel naprednjaka Hribarja o deželni banki, ki je stavil podoben predlog v deželnem zboru že leta 1882. — Preplonkali so misel trgovske šole in pospeševalnega urada za obrt in trgovino, katero je nameravala osnovati trgovska in obrtna zbornica, ki je pač najbolj primerna za takšne naprave, ki se tičejo trgovskega in obrtnega stanu. Ustanovili so oboje deželno, ker bi sicer ne imeli besede. — Preplonkali so misel o ustanovitvi deželne klavnice od Dunajčanov, ki pa na svojo klavnico pošteno zabavljajo, ker se ni obnesla. — Vse posnamejo, če pa kdo drug pride sam na kako dobro misel, pa kriče, naš posnema! Posnemati torej še znajo, kako bodo vodili, je drugače.

Deželna klavnica. Dosedaj je kupoval mesar živino naravnost od kmeta. Sedaj se pa vrine vmes kot posredovalec deželna klavnica, ki bo imela zelo velike stroške, potreba bo vanjo vtakniti do dva milijona kron. Bodisi da bo moral kmet dajati živino toliko ceneje, kolikor bodo ti dež. stroški znašali, da bi ostalo meso po dosedanjih cenah. Če pa ostane kmet pri dosedanjih cenah, bodo pa morali mesarji za toliko dražje meso od dežele kupovati in seve toliko dražje prodajati. In kaj bo sledilo? Ljudje bodo zabavljali na kmeta, da je tako drag z živino, bodo podražili tovarniške izdelke, katere kmet kupuje, tako da bo stroške za deželna podjetja nazadnje plačal — kmet. Deželni odbor ni zbornici predložil prav nobenega računa, koliko bo sploh stvar veljala. Vkljub temu so mu

klerikalci dovolili napravo klavnice, ne da bi bili določili, koliko denarja bi se kvečjemu smelo porabiti. Ali pošiljate poslanca v zbornico za to, da dovoljujejo deželnemu odboru tako gospodarstvo, vi, klerikalni volilci?

Deželna banka. Ustanovitev deželne banke je predlagal naprednjak Hribar že leta 1882. in zopet leta 1889. v deželnem zboru. Tedaj je bil za to denarni trg ugoden. Dandanes pa ni. Dolžnik bo dobil posojilo izplačano v deželnih zadolžnicah; dobil bo na papirju recimo sto kron posojila, ko bo z njim plačal, bo pa veljalo le 95 do 97 kron, kakor bo že denarni trg. Deželna banka bi utegnila pomagati dolžnikom s tem, ker bo več konkurence na denarnem trgu. More pa ravno vsled tega tudi dosti škodovati: vidimo, da je pri klerikalnih merodajna povsod politika, zato je velika nevarnost, da dobe klerikalni pristaši s to banko za sedaj samo priložnost, da se prezadolže. Znano je tudi, da so klerikalci zlasti po Notranjskem že sedaj iz svojih posojilnic razposodili iz politike ogromno denarja, ki je ravno vsled političnih ozirov posojevan na neprimerna mesta po mnogih krajih naravnost neizterljiv, to je izgubljen. Torej lahko mislimo, kako se bo posojalo šele tuji, deželni denar.

s Goriški deželni zbor. Na dnevnem redu sobotne seje je bilo 31 predlog, med katerimi je najvažnejša predloga glede več jako važnih železniških zvez z obmejnimi deželami. To predlogo so izročili po kratki debati železniško - tehničnemu odseku. Vse druge predloge so vsebovale razne regulacijske načrte. Gospodarskemu odseku so izročili poročila glede naprave novega paviljona za bebe in glede zgradbe nove deželne bolnišnice.

s Odpravljeni prazniki na Goriškem. Glasom papeževega odloka odpadejo na Goriškem sledeči prazniki: Svečnica 2. februarja, sv. Jožef 19. marca, Oznanenje Marije 25. marca, Mala gospojnica 8. septembra in drugi praznik o Veliki noči, o Binkošti in o Božiču.

s Koroški deželni obrtni urad. Obrtniška zveza na Koroškem je prosila deželni odbor, da bi se ustanovil za Koroško deželni obrtni urad, ki naj bi reševal sporazumno z deželnim odborom obrtniška vprašanja, zlasti pa bi mu bila izročena mladinska oskrb in skrb za vajence.

Dr. Ludovik Jenko †. V ponedeljek, 5. t. m. dopoldne ob pol 11. je ugrabila neizprosna smrt po večletnem bolehanju vrlega človekoljubja, dr. Ludovika Jenka v starosti 71 let. Dr. Ludovik Jenko, ki je znan najširšim krogom kot voditelj in predsednik »Ruskega krožka«, katerega je vodil že nad 12 let, je užival kot zdravnik in kot človekoljub simpatije najširših krogov ter slovel zlasti kot specialist, kot priljubljen zdravnik je služboval posebno dolgo vrsto let v Idriji. Bodi rajnemu

ohranjen blag spomin, ki si ga je s svojim delovanjem vrlo zaslužil, rodbini pa izrekamo najiskrenejše sožalje.

s Ljubljanska kreditna banka. Upravni svet je v svoji seji dne 6. februarja t. l. odobril bilanco za leto 1911. Kot je razvidno iz sledečih števil, je poslovanje banke v vseh oddelkih zopet znatno napredovalo: Aktiva: Blagajna 185.250 K (lani 152.306 K), valute 54.218 K (lani 96.625 K), menice in devize 6.766.437 K (lani 6.076.298 K), predjumi na vrednostne papirje 2.807.766 K (lani 2.335.408 K), vrednostni papirji 1.791.316 K (lani 1 milijon 818.111 K), dolžniki 14.281.901 K (lani 12.788.994 K), inventar 108.928 K (lani 69.207 K), realitete 1.187.833 K (lani 925.865 K), skupno 28.183.654 K (lani 24 milijonov 262.817 K). Pasiva: Delniška glavnica 8.000.000 K (lani 5.000.000 K), rezervni zaklad 740.097 K (lani 558.065 kron), vloge 13.252.889 K (lani 11.064.138 kron), upniki 5.612.183 K (lani 7.195.350 kron), transito obresti 93.677 K (lani 86.651 K), nevzdignjena dividenda 566 K (lani 338 K), dobiček 484.240 K (lani 358.273 K), skupno 28.183.654 K (lani 24.262.817 K). Račun izgube in dobička: Izdatki: Obresti 1.432.706 K lani 1.101.410 kron), upravni stroški 94.618 kron (lani 81.135 K), plače in stanarine 206.860 K (lani 144.540 K), davki in pristojbine 109.770 K (lani 68.762 K), odpis inventarja 11.227 K (lani 9397 K), čisti dobiček za leto 1911 484.240 K (lani 358.273 K), skupno 2.339.423 K (lani 1.767.547 K). Prejemki: Obresti: 1.943.202 K (lani 1.449.854 kron), iznos bančnih poslov 316.220 K (lani 256.079 K), iznos realitet 29.710 K (lani 30.172 K), prenos dobička iz leta 1910. 50.290 K (iz leta 1909 31.440 K), skupno: 2.339.423 K (lani 1.767.547 K). Promet v letu 1911 znaša 1300 milijonov kron, proti letu 1910. za 266 milijonov kron več. — Občni zbor delničarjev se je določil na 5. marca t. l. in se bode predlagala za leto 1911. zopet 7% na dividenda, t. j. 28 K od delnice; nadalje se bode predlagalo zvišanje delniške glavnice za 2 milijona kron na 10.000.000 K in obenem sprememba pravil, da se sme zvišati delniška glavnica po potrebi in na podlagi sklepa občnega zbora na 15.000.000 K.

s Občni zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske se vrši v ponedeljek, dne 26. februarja 1912. l. ob devetih dopoldne v dvorani hotela »Union« (vhod skozi Frančiškansko ulico) v Ljubljani. Spored: 1. Predsednik prične zborovanje. 2. Poročilo o delovanju glavnega odbora v letu 1911. 3. Predložitev družbenih računov za leto 1910. in 1911. in proračunov za leto 1912. in 1913. 4. Volitev novih udov glavnega odboa na mesto po § 18. družbenih pravil izstopivših, ki jim je pošla poslovna doba, a morejo zopet voljeni biti. Ta nova volitev se ima vršiti vsled prošle poslovne dobe za družbenega predsednika g. Frančiška Povšeta, komercialskega svetnika, državne-

ga in deželnega poslanca, grajščaka itd. v Ljubljani; za podpredsednika gosp. Ivana Kneza, predsednika trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani in za odbornike gg.: Leopolda barona Liechtenberga, namestnika deželnega glavarja, grajščaka itd. v Jablah; Alojzija Paulina, c. kr. veterinarskega nadzornika v Ljubljani ter Frančiška Pavlina, c. kr. višjega stavbnega svetnika v Ljubljani. 5. Predlogi glavnega odbora: a) glede potrditve novoustanovljenih družbenih podružnic; in b) glede izpremembe družbenih pravil na podlagi sklepa v družbenem občnem zboru dne 14. novembra 1910.

s Slovenske gospodinje iznova opozarjamo na Kolinsko kavno primes. One gospodinje, pri katerih se je Kolinska kavna primes že udomačila, vedo, da je najboljši kavni pridelek in pristno domače blago. So pa še vedno nekatere slovenske gospodinje, ki so tega napačnega mnjenja, da vse ono, kar je domače, ni zanič in se rajše drže tujega. Te je treba poučiti, da temu ni tako; posebno kar se Kolinske kavne primesi tiče. Naj bi čimprej tudi one slovenske gospodinje stopile v krog prijateljic Kolinske kavne primesi, ki tega kavnega pridatka še niso rabile. Veleval jim to njih narodna dolžnost in pa dejstvo, da je Kolinska kavna primes najizbornejši kavni pridelek.

o Ljubljanska okolica o

Ij Št. Vid nad Ljubljano. Šentvidskih finančnih ministrov gospodarstvo je prav enako gospodarstvu deželnega odbora. Nedavno nas je večja družba ogledala na Goričah pri Medvodah deželno bikorejo. Vsi začuden vprašamo tamošnjega »majerja«, kaj pa vendar je živalim, ker so tako mršave in skumrane. Odgovor tega moža je bil: Vsi biki od prvega do zadnjega imajo toliko uši, da jih še pri nobenem živinčetu v svojem življenju nisem toliko videl. Z velikim gnjevom in nejevoljo smo zapuščali ta hlev, ker smo videli, kako se gospodarji z našim trdo prisluženim denarjem. Videli pa tudi, kako se naša živinoreja na naš račun zanemarja, ter naravnost trpinči. Pri nas v Št. Vidu se tudi čudijo ljudje, ter povprašujejo, kam pa gre denar in zakaj Zabret in Klanfar kar molčita, ko se jima očita, da se je šolski račun prekoračil od 180.000 K na 250.000 kron. V Št. Vidu se dela z denarjem kakor svinja z mehom. Davkoplačevalec, zdaj plačuj za cerkev, zdaj za pokopališče, zdaj za šolo itd. Z eno besedo, kmet samo plačuj. Da bi se pa stare šole prodale, o tem pa pri naših, za vse čisto vnetih Klanfar-Zabretih še govora ni. O prekoračenju teh 70.000 K pri šolski zgradbi bomo pa tudi mi katero rekli pri pristojni oblasti, že naprej dobro vedo, ker je občina Gor. Šiška tudi proti takemu brezvestnemu šentvidskemu gospodarstvu, da bomo to dosegli, da se stare šole prodajo, ne pa Klanfarju

kar pod roko darujejo. Jaka, tukaj pa ne bo šlo, kakor ti je šlo pri »Rokodelskem domu«, ki ga je tudi cela fara zidala. Značilno pri tem je pa zlasti to, ker so pri tem gospodarstvu, za vse čisto, dobro in vneto stvar vneti ljudje, njim na čelu sam prevzvišeni katoliški duhovnik župnik Tine Zabret. Ali res namen posvečuje sredstva? Ako bode tako pogubno gospodarstvo in vse le v korist svojega žepa še dalje vladalo v Št. Vidu, bomo brez dvoma vsi davkoplačevalci oblagrovan naravnost z bednim stanjem in z živalicami, kakršne imajo biki deželnega odbora na Goričah. — Možje volilci, vsi dobro veste in vidite to strankarsko in falitno klerikalno gospodarstvo v Št. Vidu; pritožujete se sedaj čez to, sedaj čez ono, s treznim očesom gledate in premostrivate dolg pri cerkvi, dolg na pokopališču, na stotisoče dolga pri občini, ki se vam lahko verjame, da vam dela veliko skrbi in nejevolje; zato pa volilci, obračunajte sedaj, ko je volitev tajna, s to »jaro gospodo« šentvidsko na dan volitve. Izvolite može po svoji vesti, za katere veste, da imajo sposobnost za v občinski odbor. Ne pustite se voditi od nikogar, volite po svojem prepričanju, saj dobro veste, da tukaj ni vera v nevarnosti, ampak Klanfarjeva mošnja. Veste pa tudi dobro, kam se bo prišlo, ako vas bodo komandirali Klanfarjevi Ivani, Gašperjev Lacelni, cestarji, razni Kozlarji, Jakelči in drugi privezani ljudje na Klanfar - Zabretovo težko verigo.

Ij Iz Dola pri Ljubljani. — Napredna zmaga. Ob silnem pritisku in lažeh klerikalne stranke je dne 6. februarja sijajno zmagala z veliko večino samostojna kmečka stranka. O podrobnostih poročamo prihodnjič.

Ij Iz Dolskega. Olikana čukarija iz Dola umiva se v predzadnjem »Domoljubu«, češ, da so hoteli možje napredne stranke izzvati pretep pri občinskih volitvah v Podgori. Vprašam pa, kdo pa sedi vedno pri sodišču na Brdu na zatožni klopi? Ali niso čuki iz Dola?! Kdo pa kriči sedaj po Dolu: »Če sem ga udaril — sem ga udaril za S. L. S.!!« Ali ni ta »obdolženec« zagrizeni klerikalec v Dolu?! No, izobraževalno društvo v Dolu in vsa S. L. S. je pač lahko ponosna na takšnega pretepača. Če so pili narodnjaki v poštenu gostilni pri Rapovcu — ste vi »olikani« čuki zalivali z jerušem v oni bajti, napadli ste vi, divjaki, naše može, saj ste obtoženci »krščanski« čuki. Nadalje pravi »Domoljub«: »Šli so v ogenj, v nadi, da vržejo iz odbora poštene — čujte — krščanske?? može z župnikom vred.« No, so res pravi krščanski možje — posebno eden! Priporočamo ga še enkrat Rihteršiču. Kakor se čuje, je enkrat že Bonaventura posredoval — ali naj še v drugič? Poznata je ta hiša daleč okrog, najbolj »krščanska« in vzorna — toda ko bi vedela sv. helenska fara, kakšni »kristjani« tičijo v tej hiši, nihče ne bi dal glasu ob času volitve tako krščanskim?? mo-

žem! Kako pa je agitiral Rihteršič po vseh okrog? Na čigavo ime je pobirala vaša resnicoljubna stranka pooblastila — posebno v Podgori in Zaborštu? Ali niste vedno lagali, češ, saj smo z Jozelnom in do zadnjega večera nosili njegovo ime na glasovnicah? A zadnjo noč ga pihnil ven!! Ali ste potem krščanski možje? Farški lažnjivci. — Slepārili ste ljudstvo z lažmi do zadnjega trenutka. Kljub vsem farškim sleparijam bi bila zmagala napredna stranka v I. razredu docela, da se ne bi šele zdaj spoznani dvorezni nož, tovarnar Jungkunz v zadnjem trenutku izneveril svojim volilcem. On je zagrižen Nemec tam iz »rajha« — vrhu tega protestant, bere liberalne časopise, a najboljši in zaupni prijatelj klerikalnega petelina Kastelica v Dolu. Tudi mogočni Rihteršič si je že nabral precej masla na glavo, katerega mu tudi njegov »mežnar« Francelj iz Kamnice ne bode spraskal. Na svidenje, dragi »Slovenski Dom« v prav kratkem.

Ij Bera za dvajset let naprej. Kakor nam poročajo iz Domžal, pobira ondodni župnik Bernik od svojih župljanov bero za 20 let naprej, s pripombo, da bo denar plodonosno naložil. Ker ne vemo, ali pobira župnik to bero na svojo roko, ali z oblastvenim dovoljenjem, svetujemo Domžalčanom, naj bodo skrajno previdni in oprezn. Dandanes so razmere take, da se ne sme zaupati nikomur, najmanj pa duhovniku, saj je znano, da so ti gospodje prav v denarnih zadevah najmanj skropulozni. Kdo pa garantira župljanom, da bo od njih plačan denar v resnici obrestonosno naložen? Saj je pač javna tajnost, da se nahaja škof Anton Bonaventura neprestano v gmotnih stiskah in da stika po denarju povsodi, kjer bi ga mogel dobiti. Kdo more jamčiti za to, da se bo vplačani denar res plodonosno naložil v kaki pupilarno - varni hranilnici, kdo ve, če se ne bo enostavno vtaknil v šentvidske škofove zavode? Dandanes je vse mogoče pod solncem, zato pozor, domžalski župljani, in zavežite krepko svoje denarnice in ne odprite jih preje, dokler ne boste imeli oblastvenega jamstva, da bo vplačani vaš denar zares porabljen v pravo svrhu.

Belokranjske novice

d Iz Dragatuša nam poročajo: V naši občini so prišli klerikaleci na krmilo s pomočjo goljufij in terorizma, kar je pač njihovo edino sredstvo, ki se ga poslužujejo v vsem svojem političnem delovanju. In tako se je pri nas zgodilo, da so na neki izkaznici izpremenili ime Serbčič v Gašperič, in številko 35 v številko 36. Tudi so pridobivali klerikaleci s pomočjo žganja in vina glasove. In marsikateri neznačajnej je prodal svoje prepričanje za steklenico žganja ali kozarec vina. Takih značajnejšev pač ne pogrešamo. Seveda se je najbolj pehal in trudil župnik Novak. Vendar

bi pa župniku svetovali, naj se nekoliko bolj briga za svoje stanovske dolžnosti. Vsaj menda še ni pozabil sledečega dogodka. Še ni dolgo od tega, ko so ga prišli klicati iz krčme, naj gre obhajati nekega na smrt bolnega. Toda župnik se je izgovoril, da ima preveč dela v svoji posojilnici. Morali so ga še vdruge in še vtretjič poklicati. In šele tedaj je šel — toda bilo je prepozno, ker je bolnik med tem časom že umrl. Župnik je seveda ljudi tolažil, češ, da umrli ni bil tako grešen in da bo že tudi brez sv. popotnice v nebesa prišel. Že ta dogodek zadošča, da ljudje lahko izprevidijo, koliko je raznim župnikom in klerikalcem za vero. Naši klerikalci so se pa posluževali še drugih sredstev. Juri Štefanič je agitiral po vasi Zapodje ter pravil ljudem, da se bo med klerikalce in med one, ki bodo klerikalno volili, razdelil en milijon kron in da dobi vsak volilec po eno vrečo ješprenja. Seveda dragatuški mežnar tudi ni mogel zaostati in je pri nabiranju bere lagal, da se bo brizgalna plačala z občinskimi dokladami. Ta naš mežnar se je od tistega časa, ko je postal mežnar, sploh zelo izpremenil. Prej je preklinjal župnike in kaplane ter jih pošiljal k hudiču, zdaj je pa kar naenkrat postal ponižen sluga župnikov. Čudno se nam zdi, da naši možje ne spoznajo prav tega škodljivega in pogubnega delovanja našega župnika. Kristus je vendar rekel, da njegovo kraljestvo ni od tega sveta. Naši duhovniki pa delajo ravno nasprotno. Ne gledajo na vzorno življenje svojih pristašev, zadošča jim, da trobijo v njihov rog — in čeprav zapeljujejo otroke, se izkazujejo z bogokletstvom ter groze svojim političnim nasprotnikom s puško. Ostanite vendar v cerkvi. Možje-kmetovalci bodo že sami izbrali tiste, ki naj vodijo občinske posle. Med nami pač ni nekrščanskih ljudi, vsaj smo vendar vsi, naprednjaki in klerikalci, krščeni pri istem krstnem kamnu. In dozdej smo živeli složno in prijateljsko, toda župnik, ki bi moral oznanjati ljubezen, je napravil sovraštvo med sosedi ter jih nahujskal enega proti drugemu. Za danes naj bo dovolj, prihodnjič pa hočemo navesti imena in dejanja ostalih klerikalcev.

d Glas iz Metlike. Izid občinskih volitev v Metliki roji najmlajšemu pristašu »S. L. S.« še vedno po glavi. V potu svojega obraza kuje za »Slovenca« take dopise, da bije sebe po zobeh, svojega sivolasega očeta pa po glavi. V enomer kliče vse mogoče faktorje na pomoč, da se razpusti občinski odbor ter postavi gerenta, češ, župan ima vezane roke. Vse prebivalstvo in vsa oblastva vedo natančno, da ni prav nobenega povoda, da bi se razpuščal občinski odbor in da je vseh nerodnosti, ki se morda zgodijo, po veliki večini kriv naš znameniti župan. Če ga pa občinski odbor malo potrese za ušesa in gleda na blagor občine in davkoplačevalcev, za to še ni treba gerenta. Dopisnik »Slovenca« misli

glede gerenta takole: Po razpustu občinskega odbora postavi vlada, oziroma deželni odbor starega Jutraša za gerenta in bo kake dve leti potem nemoteno gospodaril z občinskim premoženjem in davil vse one, ki mu nasprotujejo, no, po preteku tega časa se bo marsikaj pozabilo. Ljudstvo se je naveličalo paševanja župana ter mu izpodneslo stolec, a mož je čudovito trde kože in zato dela z vsemi sredstvi, da obdrži še nekoliko časa vajeti v rokah, pa odzvonilo bo tudi njegovemu samovoljnemu postopanju. Ker je videl, da se mu stolec majo, pograbil je za pomoč, ponujeno mu roko kaplana Natlačena in oskrbnika Vukšiniča, pa izpodletelo jim je. Res, brez odpadkov klerikalci ne morejo nič, a tu jim tudi ti odpadki niso hasnili. V »statutu animarum« bilo je pri Jutrašu s svinčnikom napisano: »Brezverec, se iz vere norca dela.« A danes je slavni govornik z zaupnega shoda narodne napredne stranke najboljši obiskovalec metliškega farovža in dvomimo, če v farovžu pove, da mu je bilo nekdanj največje veselje, ker ob smrti njegove žene ni bil navzoč duhovnik, saj to je pripovedoval vsakemu, kdor ga je hotel poslušati. Z njegovim — »gerentom« — sinom, c. kr. davčnim oficijalom Jutrašem, ki je zakrivil one jezuitske duhovite dopise v »Slovenca«, hočemo se v par vrsticah pomeniti. Človek je, ki je pred par meseci javno prodajal svoje brezverstvo, češ, moj bog je moj trebuh, moja sv. trojica so vilice na tri roglje itd., danes pa napije »SLS.«. Čestitamo metliškim klerikalcem na tej pridobitvi. Tale gospod je nosil sokolski krog, pa je napiljal v isti sapi na Radovci slovenski ljudski stranki; obljuboval je, da odloži občinski mandat, pa še danes brska po občinski pisarni in želi gerenta. Hodil je s svojim bivšim šefom na lov, se mu prilizoval na vse načine, a ko je šef oddal vodstvo urada, ga je napadel v gostilni na tak način, da se je vsa Metlika škandalizirala. Vtikal je v razne stvari svoj nos, potem pa denunciral svoje kolege in prijatelje. Svarimo vsakogar, naj pazi na svoje besede v pričo takega značaja, ker mu pride prav vsak še tako grd namen. Vkljub temu, da se ga ogiblje spodobna družba, sili le še vedno med ljudi, ki ga prezirajo. Mislimo, da bo tudi sedanja njegova družba toliko previdna, da mu ne bo vsega zaupala, sicer pa je to njena stvar. Njemu pa damo dober svet, naj pusti dopisovanje v miru, ker nas niti najmanj ne razburi, saj poznamo tiča po perju, veliko bolj nas pa razveseli, če nam zopet enkrat javno v gostilni pove, za koliko odneha od dote pri svojem bodočem tastu, zadnjič je dejal, da niti za »fičnik« ne. Kaj tekega nas pa res veseli.

bk Odsek belokranjskega Sokola v Gradcu je imel v nedeljo dne 21. januarja t. l. svoj redni občni zbor, katerega se je udeležilo nepričakovano veliko udeležencev iz vrst kmetov-posestnikov in mladencev. Nanovo je pristopilo čez 20 vr-

lih in zavednih kmetovalcev in nekaj telovadcev. Odsek šteje danes nad 50 izvršujočih članov. Predsednikom je izvoljen brat Juli Narelle, načelnikom brat Anton Stipanič, podnačelnikom brat Peter Pezdire, tajnikom brat Anton Strugar in v odbor bratje: Jakob Stipanič, Franc Piletič ml., Franc Gregorič in Janez Jakša. Belokranjci! Dolžnost vaša vas kliče, da razpne Sokol svoja krila od Kulpe do kočevskih hribov, čuva svojo domovino v narodnem oziru, ob enem pa vzgaja mladino v duhu zavednosti, svobode in poštenja.

bk Gradaški gasilec. Prostovoljno gasilno društvo v Gradcu priredi na pustno nedeljo dne 18. februarja t. l. v dvorani gostilne »Dim« zabavni večer. Vprizorila se bode šaljiva burka: »Bucek v strahu« in veselica z obširnimi programom. Gradčani, kakor tudi okoličani, udeležite se veselice polnoštevilno, ker čisti dobiček je namenjen društvu.

o Dolenjske novice o

d Iz Litije. Umrli je v soboto zvečer tukajšnji posestnik gosp. Franc Ravnikar, po daljšem bolehanju v 40. letu starosti. Bil je član Sokola in gasilnega društva, ter prejšnja leta, ko je bil zdrav, vedno sodeloval pri gledaliških predstavah kot dober komik pri koncertih, pevskih društvih in sploh povsod, kjer so ga potrebovali. Zapušča vdovo, s katero še ni bil eno leto poročen. — V nedeljo zjutraj ob 4. je preminul v Gradcu pri Litiji gosp. Ludovik Magolič, c. kr. sodni oficijal v pokoju, 54 let star, tudi po večletnem bolehanju. Tudi ta je bil vedno veseljak in je vselej rad pomagal pri društvenih veseljah. Zapuščil je vdovo in 5 še mladoletnih in neprekrbljenih otrok. — Vsa njegova rodbina je bila vedno z veseljem pripravljena sodelovati pri narodnih in dobrodelnih veseljah in napravah. Gospa Magolič je tudi zastopnica enega, od tukajšnjih rodoljubk pred leti poslanih kamnov Ciril - Metodovi družbi. — Obema vdovoma in oziroma Magoličevim otrokom prav srčno sožalje; umrlima pa blag spomin!

d Iz Boštanj. Na naslov visokega knezoškofijskega ordinarijata. Pri volitvi občinskega odbora tukaj v Boštanju dne 26. januarja smo doživeli mi, kar nas je pobožnih, kar se pa nismo nadjali, strašanski poraz, a h temu sta največ kriva župnik in kaplan. Ves čas poprej sta udrihala z lece in nas psovala, brez razlike z liberalci, brezverci, čitate brezverske časnike, pa še razširjate »Slovenski Dom« itd., v tej stroki je pa še posebno pravi mojster kaplan, zakaj mune teče jezik tako gladko pri razlagi verskih resnic. S takim udrihanjem in pa s strastno agitacijo sta volilce le še bolj razburila in nasledek je, da je zdaj velika večina občanov naprednega mišljenja; mogoče da bi se dalo to sčasoma še kako popraviti, če bi visoki knezoškofijski ordinarijat blagovolil župnika in

kaplana poučiti, naj bi opustila svoje »olikano« obnašanje in pogubno politiko, s katero sta že toliko razprtije povzročila, in naj bi se držala svojega poklica.

Eden, ki je še klerikalec.

d Iz Št. Lovrenca ob Temnici. No, gospod urednik, nekaj moramo zopet sporočiti o našem Tonetu, ker on ne miruje, če ni v vsakem »Slovenskem Domu«. Bili smo poklicani vsi občani iz Velike Loke, da naj se zberemo v šoli, kjer se bo baje lahko vsakdo priglasi za podporo, ki jo je dala »Gospodarska zveza« za prašičjerejce, ker je bilo pomanjkanje prašičjih krmil. To bi imelo sicer županstvo urediti, pa je župan odložil to delo, ker je župan dobro vedel, da bo rad cerkveni Tone to prevzel, ker si je Tone mislil, da bodo s to podporo še kakkega naprednega moža za svojo stranko pridobili. Ko Tone stopi v šolo, najprej svojo izjavo pove, ter reče, jaz sem postavljen za to tukaj, da vam govorim o naši podpori in kako se bode delila. Rekel je, da ima on ukaz, da je ta podpora prišla za prašičjerejce in da se mora razdeliti po številu prašičev, kolikor jih kdo reši. Potem je pa Tone rekel, da on ne bo tako naredil. Tone je vedel, da jih ima pol šole takih, da komaj po enega prašiča rede ali pa še ne, češ, pa so vsi **mojega duha**, češ, če ne bom dal več, kakor prašičjerejem, se jim bom zameril, mogoče da ne bodo hoteli pod mojo kapico plesati taisto, kar bo Tonček žvižgal. Prosil je pa tudi, da med tem časom, ko bo svojo izjavo povedal, ne sme noben izpregovoriti, češ, morda preden bo Tone vse ven spravil, se med tem lahko kaj pozabi. Začel je pa take klobasati, da ni bilo moč do zadnjega tiho biti. Naenkrat zagleda en par naprednjakov za vrati. Šment, kako bi še one naprednjake malo pohrustal! šine hitro Tonetu v glavo, da pove od svoje mlekarne, koliko ima že dobička in pa naloženega denarja v hranilnici, začel je hvaliti, koliko imamo že dobička od mlekarne, pa nekateri nasprotniki lažete po gostilnah, kake dolgove imamo. »Vi ste lažniki in obreklijci naše mlekarne!« Naenkrat zagleda tam za vrati nekega uda mlekarne, ki je ravno nekaj dni prej povedal, da odstopi od mlekarne. Nato pa zahršči nad njim: »No, Lesjak, imamo profite, imamo, če se prav bojite, pa zdaj bodo le udje dobivali podporo!« — Lesjak se pa oglasi: »Saj sem se že pred dvema letoma odpovedal, pa še danes nisem mlekarne prost.« Potem se je pa še neki napredni možak oglašil; od tistega jih je pa slišal Tonček, da je tak nos imel, kakor puran. Tisti možak je rekel, če je podpora, pa dajte podporo, ne pa po 12 K za 100 kg. Tone je bil pa tako jezen, da ga je začel z norcem zmerjati. No, kje bomo dobre zglede dobivali, ko gospod župnik nad nami upije, da smo norci in pijanci. Vemo, zakaj smo norci: zato, ker ne more dveh naprednih odbornikov iz odbora vreči, ker se je pred par leti skoro eno leto tožaril za pedenj zemlje, da je na-

raslo okrog 3000 kron stroškov, potem jih je pa hotel na občino zriniti, ker sta pa bila dva napredna odbornika pri seji, sta pa rekla, kdor se je tožil, tisti naj plača, ne pa občina. Bodite vsi prijatelji »Slovenskega Doma«, kjer se lahko javno pritožimo radi krivic, ki se nam gode in delajmo vsi za enega, vsak za vse.

d Iz Temenice. Za vsak dopis iz Temenice, ki ga priobči »Slovenski Dom«, sumničijo vedno mene kot dopisnika, oziroma da sem z njim v zvezi, in to posebno, če gre kaj za naše županstvo. In nič ne pomaga, če rečem tudi stokrat, da ni res. To se pa posebno pogosto govori v neki gostilni pri vinu. Jaz sem dosedaj vse to mirno prenašal, češ, ako me imate za dopisnika, no, potem me imate za jako študiranega človeka, ki razume stvari kot kak mali doktor. Ali sedaj mi je pa tega dovolj. Ne mislite si vi, da kadar imate od tistega dobrega vina malo navdušene možgane, da smete potem govoriti vse, tudi kar res ni, in to brez vsakega dokaza, samo na podlagi svojih praznih glav. Sedaj pa vam vsem povem, da je to moj prvi dopis v »Slovenskem Domu« in da z dosedanjimi dopisi v njem nisem imel nobene zveze. Išcite dopisnika drugod, mene pa pustite za to stvar pri miru, kakor jaz vas pustim, sicer bom z vsakomur, ki bo še kaj takega govoril, drugače postopal, ker imam teh čenč že dosti.

Alojzij Pangere

posestnik in občinski svetovalec na Vidmu pri Temenici.

d Iz Prečine. — Župnik išče zanesljivega moža. Tudi našega župnika, ki drugače ni neumen mož, po vseh udarcih, ki so veliko tudi vsled njegove krivde zadeli našo faro in občino, še noče srečati pamet. Ali jo pa on ne mara srečati. Zopet se božji mož v potu svojega obraza in precej rejenega trebuščka potika po vaseh in zopet stiče po pooblastilih za nove volitve. Ni mu dosti, da je faro in občino pripravil v sodno preiskavo vsled sleparij pri zadnjih volitvah, ne, žilica mu ne da miru. Pravzaprav pa naj dela mož, če res noče pameten postati — star je že dosti za to — kar hoče. Farani, ki imajo zdaj čast, da morajo hoditi k zasliševanju k sodniži zaradi zadnjih volitev, so vendar postali pametni. Zadnja izkušnja jih je izučila. Ne enega pooblastila ne zaupajo tudi že klerikaleci ne več svojemu dušnemu pastirju. Po Novi gori so mu kar v obraz povedali, da bodo pooblastila oddali Derčarju (opkarnarju). Drugod so se ljudje že odločili zopet za druge može. Praviijo, duhovnik naj se briga za cerkev in za to, za kar je plačan, za občinsko gospodarstvo se bomo že sami pobrigali. Prav je tako! Pametna beseda! Zdaj, ko je župnik uvidel, da z njegovim beračenjem po pooblastilih ne bo nič, išče zanesljivih mož, ki bi bili taki »kampeljci«, da bi zamogli izpreobrniti Derčarja in druge zavedne može, ki imajo svojo glavo za to, da znajo tudi brez žup-

nika sami misliti. Pa župnik ima smolo pri tem iskanju, nobeden se noče postopiti tega težavnega dela. Zakaj Derčar ima svojo glavo, je torej za taka izpreobrnjenja — svojeglaven. Svetujemo g. župniku, naj kot nagrado razpiše ves dolg, ki ga je z njegovo cerkvijo nabremenil celi fari; morda se bo za tako nagrado vendar kdo dobil, da bo začel izpreobračati ljudi — začeti pa mora pri — župniku.

d Iz Prečine. Kaj in kakšni so klerikaleci v vsej svoji luči, se očitneje niso še pokazali, kakor pri zadnjih občinskih volitvah v Prečini. Ko bi kaj takega storili naprednjaki, kar so klerikaleci, oh, koliko bi bilo vpitja in hrupa, preklinjanja, zasramovanja in vragšvedu v katerem peklu bi že zdavnaj goreli. Toda, akoravno se njihova očitna pregreha kar najmilejše obsoja in se z njimi ravna kot z otroci, vendar vsekakor nočejo pripoznati svoje krivde, ampak še celo bobnajo in ropotajo po »Lažiljubu« ter se hočejo v kar najkrasnejši luči postaviti pred svet. Ali tudi to jim vsekakor ne bo nič pomagalo, kajti ljudem so se že toliko oči odprle, da jim nočejo nič več verjeti. Sodnija je menda dobila nov zakon, kako naj ravna s temi »zločinci«. K preiskavam so poklicali najprvo one, ki so dobili glasovnice s tiskanimi odborniki, s katerimi niso bili zadovoljni, nato pa klerikalne veljače cele občine, kakor tudi kaplana in župnika. Gotovo se pa znajo ti tički dobro zagovarjati, ker nobenega ne pridrže, kar ljudje vedno pričakujejo. Občinski urad ima v rokah sedaj županov namestnik Anton Turk iz Bršlina; pač zelo vreden naslednik Vintarjev. Da je jako »pravičen in usmiljen človek«, nam pojasnjuje to - le: Ko je z novim letom prevzel županstvo, bi dobil tudi rad Vintarjevega tajnika, katerega pa ni bilo volja iti k Turku. Zato je prosil neki dijak za tajništvo. Turk se je skril na občinski odbor in vzel na svojo pest nekega »svojega« gospoda za tajnika. No, pa ker je klerikalec načelo, da mora vse poginiti, ako ne trobi z njimi, jim naj bode odpuščeno. Saj ure njihovemu gospodstvu so že preštete. Po celi fari vlada ogorčenje nad njimi, kajti da so oni največji farizeji, so ljudje popolnoma izprevideli. Torej, volilci, pri prihodnji volitvi pokažite tem »človekoljubom« hrbet in volite vsi kot en mož tiste odbornike, katere vam bo postavila vaša napredna kmetska stranka.

Naprednjak.

d Iz Prečine. — Ekskaplan Terškan in eksmežnar Planinšek vkljub vsem pogoriščem, ki sta jih zadnji čas doživela, še ne dasta miru. Kdo pa je ta Planinšek, da se kaplan zanj tako poteguje? Planinšek je bil četrstoletja občinski mož, pa v vsem tem času ni naredil niti toliko za Dol. Kamence, kar bi se dalo za postrizenim nohtom skriti. Mož je bil nadalje 26 let tudi mežnar in cekmošter v podružnici Dol. Kamence. Kaj je naredil v tej sveti svoji službi ves ta čas? Poslušajte! Brez vpraša-

nja je pustil podreti mežnarijo, line od mežnarije so bajе vzdane pri neki zidanci v gori; staro brunje, ki pa je bilo še uporabno, je izginilo, ne ve se kam. Ali je bilo treba mežnarijo podreti? Nikakor ne! Ako bi bil že preje sedanji mežnar na Planinškovem mestu, bi poslopje še danes stalo uporabljivo in bi se dalo lahko tudi v našem, ker sedanji mežnar prebiva v svoji hiši. Kako prav bi bila prišla najemnina za pokritje cerkvenih potreb. In kako je Planinšek, ki hoče biti bolj pobožen, kot je naš župnik, torej še bolj papeški kot je papež sam, skrbel za cerkev? To bi lahko povedal novi »amerikanski« mežnar, ki je cerkev komaj za silo zopet osnažil in jo spravil v stan, kot se njenemu svetemu namenu spodobi. Tako je bilo kratko povedano, Planinškovo dolgoletno delovanje kot občinski mož, mežnar in cerkmošter na Dol. Kamencah. In zdaj skuša, ker se mož sam ne more, naš kaplan prati zamorca. Pa se vidi iz vsake besede v »Lažiljubu«, da vse to pranje izhaja največ iz ljube nevoščljivosti do bližnjega — novega »amerikanskega« mežnarja. Niti zvonjenje možakarjema ni všeč. Naj kaplan Planinška vpraša, kako je takrat on zvonil, ko so mu podgane jermena pri žvenkljih zvonov pogrizle. Saj smo drugače njegovi in kaplanovi prijatelji — kaplanovi še posebno — le pametna naj postaneta.

d **Muljava.** Našemu »vrlemu« županu se je zdelo potrebno, najeti nekega dopisnika, da mu je sklanfal par vrstic v »Domoljub« kot odgovor na dopis v zadnjem »Slovenskem Domu«, ker ga je malo pošegetal za tisto gluho uho. Poleg tega se pa tako lepo izraža kot: »vrlega našega župana,« da bi človek mislil, da je res kak velik učenjak in filozof. K njegovi vrlosti se pa menda tudi to prišteva, da ima naša občina, in sicer po njegovi zaslugi, 2700 K več dolga, ker jih je pustil »revežu« gosp. Špendalu, kanoniku v Novem mestu. Kanonik g. Špendal je pri prodaji svoje hiše za muljavsko šolo, obljubil, kakor smo že poročali, da oskrbi on tudi vse stroške za šolsko opravo. Ko je res denar za hišo dobil, je našemu »vrlemu« županu pa fige pokazal. Tako mora omenjeni znesek cela občina plačati, ker se ni naš »vrli« župan Tišek toliko potrudil, da bi bil od kanonika to izterjal. Take so torej obljube onih gospodov, ki ima vanje naš »vrli« župan toliko zaupanja in ki se predstavljajo nam kot vzgled poštenosti in pravičnosti. Končše omenjamo, da si je naš »vrli« župan pridobil svojo slavno karijero nekaj v dvorazrednici v Št. Vidu, nekaj pa tudi v obzidju zatiškega samostana poleg ričeta.

d **Iz Št. Janža na Dolenjskem.** Preteklo nedeljo, dne 4. februarja je imelo telovadno društvo »Sokol« svoj občni zbor. Iz poročil posameznih odbornikov posnamemo, da se lepo razvija ta najmlajši Sokol na Kranjskem. Največjih zaslug si je pri tem gotovo stekel starosta Ivan Majcen, ki je bil zopet izvoljen soglasno za

starosto. Njegove zahvalne besede za zopetno izvolitev si naj zapomnijo vsi tisti šentjanski občani, ki na tako nesramen način blate to krepko društvo v svojem »Lažiljubu«. Rekel je med drugim, da naj žive v lepi slogi s svojimi sosedi, ne glede na različno prepričanje ter se naj vseposod zavedajo, da ne smejo oblatiti sokolskega prapora niti z najmanjšim povodom za kake napade od te ali one strani. — Društvo šteje 49 članov, izmed teh 32 telovadcev. Nabavilo si je že tudi mnogo orodja in le želeti mu je, da se tako krepko razvija še v bodoče. Isti dan je imela Ciril - Metodova podružnica Št. Janž - Tržišče svoj občni zbor. Za prvomestnika je bil izvoljen gosp. Ivan Majcen v Št. Janžu. Podružnica obstaja komaj tri leta in izkazuje že 500 K, ki jih je poslala družbi v Ljubljano. V gostilni gosp. Iv. Prijatlja, župana v Št. Janžu se je nabrala vsota za prvo diplomu. Iz vsega je razvidno, da je Št. Janž popolnoma zaveden in da tudi najrazličnejši župniki in kaplani ne bodo ničesar opravili s črno protinarodno politiko v lepi šentjanski fari.

d **Iz Kandije.** — **Rekurz proti občinskim volitvam vložen.** Vkljub vsemu strahu od Zurčeve strani in vkljub temu, da so se kandijski opozicijonaši izkazali kot figa - može, se je vendar vložil rekurz proti nesramnim sleparijam, ki jih je uganjala Zurčeva stranka pri teh volitvah. Rekurz obsega 10 točk, ki dokazujejo nepravilnost in sleparije pri volitvah. Znamenito pri tem koraku pa je to, da so se priprosti posestniki in obrtniki iz okolice brez vsakega strahu postavili v obrambo pravice za celo občino, nasprotno pa da je vrgel puško v koruzo posebno tisti mož, ki bi rad od Zureca prevzel županski stolec, to je gostilničar Konda v Kandiji in ki je pri volitvah najbolj delal proti Zurecu, ali pravilneje rečeno, za katerega so volilec najbolj delali. Ta mož, na katerega so volilec stavili skoraj še več zaupanja, kakor na Košička, ta mož, ki je najbolj zabavljal proti sleparijam pri volitvah, ta mož se je pri rekurzu pokazal istotako kot figo-moža, kot se je Košiček še pred volitvami. Ko so možje iz okolice prišli v njegovo gostilno, da z njim vred podpišejo rekurz, ki ga je po nabranih podatkih sestavil domačin časnikar Pire, se je Konda pod pretezo ničevih izgovorov odstranil. Izvedelo se je, da so okrog njega hodili Zurčevi agitatorji in ga pripravljali, naj ne podpiše rekurza. Ko mu je Pire potem nalašč predložil rekurz v podpis, se je izgovarjal, da ne bo podpisal, ker ga Zure vedno obdolži, da je on povsod zraven, kjer se gre proti Zurecu. Fej tako možakarstvo! Sicer je pa čisto prav, da smo vsaj pri tej priliki spoznali vse tiste može, o katerih smo mislili, da nas bodo zastopali v boju za pravico in resnico proti Zurčevemu turškemusamopševanju. Takim možjem, ki imajo korajžjo le doma pri peči pri litru vina zabavljati čez klerikalno korupcijo, taki možje naj osta-

nejo le pri peči, pri litru vina in pri svojih ženah, ki namesto njih nosijo hlače. Vso čast pa možem, ki imajo pogum s svojim notranjim prepričanjem tudi javno nastopati v korist, za pravico cele občine!

d **Iz Kandije.** — **Kdo bo plačal stroške rekurza?** Slavnoznani občinski redar Petrič ni nič kaj vesel, da se je proti občinskim volitvam vložil rekurz, ki tudi njemu pripenja na prsi medaljo za zasluge pri dostavljanju volilnih izkaznic in glasovnic ter pri pobiranju pooblastil za njegovega šefa Štemburja. Že v nedeljo, ko je izvedel, da pogumni možje pri malopogumnemu Kondetu podpisujejo rekurz, je trosil po Kandiji vest, da rekurz ne bo nič pomagal, tistim pa, ki ga podpišejo, škodil, ker bodo morali plačati vse stroške, ki jih povzroči rekurz. Da so take govorice posebno od strani kolikor toliko uradne osebe zmožne, pripraviti ljudi v strah, je tem bolj umevno, ker kakor se je ravno pri teh volitvah pokazalo, večina občanov niti ne ve, kako je postopati pri reklamaciji volilnega imenika. Zato se ni čuditi, da je marsikdo, ki bi bil sicer podpisal rekurz, se vsled te govorice vendar zbal, kajti krivico trpeti, potem pa še plačati, če ugovarja proti krivici, za to jih je malo ustvarjenih. Ker omenjeni redar to svojo bav-bav govorico še vedno trosi po občini, vsled česar so se začeli bati tudi nekateri tistih, ki so bili toliko korajžni, da so proti volitvam s svojim podpisom nastopili, naj služi v pomirjenje sledeče v pojasnilo: **Vsak volilec ima pravico proti postopanju pri občinskih volitvah vložiti ugovor.** Za podpis ni treba 20 pritožnikov, kakor je to neki novomeški odvetnik svetoval in kakor so tudi na glavarstvu izvedeli nekateri, ki so se šli v tej zadevi informirati. Dolžnost politične oblasti, oziroma deželne vlade je, da ugovor preišče, ga po dognani preiskavi ali kot neutemeljenega zavrne in razpiše volitev starejšinstva, ali pa ugovoru ugoditi ter razpiše nove volitve. **Stroške mora trpeti občina, oziroma župan,** če se izkaže, da je on sam zakrivil nepravilnosti pri volitvah. Ako bo torej vsled tega rekurza kdo kaj plačal, bo to v prvi vrsti župan, za njim pa, če kaj ima, tudi njegov redar. V tem slučaju je pa sploh budalost, govoriti in ljudi plašiti, da bodo tisti, ki so rekurz podpisali, stroške plačali. Naj gre občinski redar k svojemu šefu eks-županu Štemburju in ta mu naj pove, da je poslanec Jare sploh vsakogar rešil od stroškov s tem, da je eks-županu obljubil, da bo že on (Jare) preskrbel, da se rekurz kratkomalo vrže v koš. Mislimo, da to »uradno poslovanje« poslanca Jarca ne bo stalo posebnih stroškov. Pač pa zna še kaj »gor plačati« občinski redar Petrič, če bo s takimi lažmi begal že itak dovolj razburjeno ljudstvo. Možje, ki ste imeli pogum podpisati rekurz, bodite brez vsake skrbi, vztrajajte odločni kot ste bili, če se vas zaslisi, radi podpisa pa se vam ne sme skriviti niti las na glavi!

o Gorenjske novice o

g Iz Gorenje vasi nad Škofjo Loko. — Po misijonu znorela. Kakor je naš list že poročal, je bil prejšnji teden na Trati v Poljanski dolini misijon. Rekli smo, da so bili misijonarji v svojih pripovedih bolj izbirčni v besedi in snovi, ki so jo nudili vernim poslušalcem. Niso pa bili tako zmerni, vljudni in prijazni v spovednici. Kakor kaže slučaj, ki se je pripetil nekaj dni po misijonu, niso delili v spovednici tolažbe tem, ki so jo prišli iskat. Neka dekla, seveda še dekle, je čez nekaj dni znorela. Kakor se govori, je »ta suho vlekla« in menda radi fanta. Katero dekle pa hoče biti brez fanta, še Marijine device ne. Dekle se je silno gnalo vsled tega in vedno fantaziralo o misijonu, da se ji je slednjič zmešalo. V svoji duševni zmedenosti se je zarila na hlevu za steljo z glavo naprej, kjer so jo našli čez par dni po iskanju že vso onemoglo. Bila je z glavo naprej obrnjena, da so jo komaj izvlekli iz podstrešja. Še en dan, da jo niso našli, bi jo bili dobili gotovo že mrtvo. Seveda zvrčajo zdaj razne terejalke in terejalci krivdo na vse drugo, le na to ne, kar je reveo spravilo v to obpanje. Kakor se vidi, se tu deli malo tolažbe in pravega pouka. Čuda, saj duhovniki sami niso na jasnem. Eden ima to za smrtni greh, za kar drugi brez vsega da odvezo. Zgodi se dostikrat, da, posebno mladi ljudje, če vlečejo »ta suho« pri eni spovednici, pristopijo k drugi, kjer pa opravijo vse brez sitnosti. Tako se je tudi tukaj zgodilo. Le zgoraj opisana reva se ni znala pomagati. Sicer je pa danes teden po misijonu vse po starem, razven kar še nekatere terejalke klepečejo o tem in onem gospodu, kakor se je kateri ta ali oni bolj dopadel in ji bolj prirasel k sreči. Da bi bili ljudje kaj drugačni ali da bi se res poboljšali, tega prav nič ne zapazimo. Kdor je imel prej razne slabosti, brez katerih noben človek ni, jih ima tudi zdaj. Kako je Barbarč obetal, da ne bo več pil, pa je bil že parkrat dobro nasekan po misijonu. Na njegove obljube, seveda, je manj dati kot na kakega otroka, pa naj bodo že potem misijonske ali posvetne. Ravno Barbarič je bil tisti mož, ki se je že dolgo pred občinskimi volitvami širokoustil in se bil na prsi: on je za to, da mora biti drugačen občinski odbor, da fajmošter, Mostar, Felka in Štrufar morajo iz odbora. In to ni le enkrat, ampak bi rekli stoinstokrat poudarjal pred raznimi osebami in tudi v različnih gostilnah, ko ga nihče še vprašal ni za mnenje, kar sam od sebe. Mi se temu ne čudimo, saj poznamo klerikalce, saj tak je Barbarč bil ni bo, koliko je dati tem ljudem za njih možko besedo, pa naj bo dana še na takem mestu, tudi v cerkvi pred Najsvetejšim. Čudno ni, saj že daleč okrog slovi posebno kranjskih klerikalcev častna beseda, bolj nečastna beseda. Če prvaki in njih vodje tako malo drže na da-

ne slovesne obljube, seveda tudi od priprostega človeka ni tega pričakovati. Pa kako se že pravi: Klerikalna zvestoba ni nobena zvestoba!

g Iz Poljan. Veselica, ki jo je napravilo tukajšnje gasilno društvo zadnjo nedeljo, se je prav dobro in v zadovoljstvo vseh prav povoljno obnesla. Poleg domačega ljudstva je bilo več gostov iz Žirov in Škofje Loke. Rajalo in plesalo se je celo noč, da so imeli starši že proti jutru dovolj posla, da so mogli spraviti veselečo se mladino, kateri se ni kar nič mudilo, domu. Saj je pa vladalo med vsemi največje prijateljstvo, vljudnost in strpljivost, pa bodi že potem kateregakoli mišljenja in naziranja. V tem oziru, kar zadeva politično strpljivost, red in dostojnost pri takih prilikah, če tudi priprosti ljudje, se naj pride marsikdo k nam učiti.

g Iz Sorice. Prva letošnja številka »Slovenskega Doma« je našim električnim mogočnikom in agitatorjem zaprla sapo. Samo eden hoče z zmerjanjem doseči, da bi mi utihnili. To je naš gospod župnik. Preden nadaljujemo, izjavimo to - le: Kot duhovnika pred oltarjem in na prižnici ga visoko spoštujemo, če oznanja besedo božjo in mu ne očitamo ničesar. Kadar pa na prižnici dela razliko med dvema vase-ma, kadar na cesti svojega farana in moža poštenjaka zmerja z **govedo** in kadar upi-je, da trosimo laž, ko smo govorili resnico, katero vsak lahko spozna, takrat ga ne moremo spoštovati, kakor bi sicer zaslužil. **Govorimo o njegovi dvojni meri.** Ko so pred dvema letoma Nidrarji obtožili sedem posestnikov iz Zgor. Sorice za 1500 kron, ni imel župnik besedice, da bi jih bil pokregal, ker so jih pripravili v tako velike in nepotrebne stroške. Ko je neki ni-drarski prevzetnež kmalu nato prav radi same ošabnosti s tožbo pripravil ubogega moža ob 70 K, zopet ni bilo slišati besedice, da bi župnik pokregal svojega prevzetnega ljubljenska radi tega nekrščanskega dejanja. Ko smo pa Zgor. Soričanje prepovedali Nidrarjem iz naše srenje šuto izvažati in zahtevali, da se nam povrne škoda, takrat pa se je razkoračil in vpil, kot bi se njegovim ljubim Nidrarčkom godila kdove kakšna krivica. Zdi se nam, kot bi imel župnik v eni roki škropilnico, da z njo blagoslavlja njemu k sreči prirastle Nidrarčke, v drugi roki pa drži škorpijo-ne, da bi z njim tepel nas zavrženo in uboga drflarsko beračijo. Zato je pravično rekel neki pošten možiček iz Zgor. Sorice: »Če so Nidrarji sami svetniki, nam bo to prav prišlo, kadar bomo popravili cerkev. Ker so kameniti svetniki predragi, šli bomo kar po nekaj Nidrarjev in jih bomo privezali v oltarje.« Ker pa se počutimo tudi mi še dobre kristjane, zato vemo, da smo v božjih očeh boljše zapisani, kot v župnikovih. Na kvaterno nedeljo je obljubil naš dobri gospod župnik, da bo dal telico tistemu, ki mu dokaže, da je komu iz Podgor rekel »goved«. Sramuje naj se, da

tako zavija besede, ko vendar vsak ve, da je rekel »goved« možu v Zg. Sorici. V zahvalo, da ga je mož pustil pri miru, pa se zopet baha, da ni bilo nikogar po telico. Če bi si bil žaljeni mož poiskal zadoščenja, ker ga je njegov duhovni oči na človeški časti tako kruto razžalil, ne bilo bi mu treba ponujati telice, ker bi mu jo bil vzel **advokat**. Pravi, da nekateri zato hodimo k jutranji maši, ker se bojimo, da ne bi ob desetih slišali resnice. To pa zopet ni res. K jutranji maši zato hodimo, ker nam vedno pravi, da nam bo vzel prvo mašo, če ne bo dosti ljudi; mi se pa bojimo, da se to ne bi zgodilo, zato pa hodimo k maši zjutraj, večkrat pa tudi ob 10., da smo celo po dvakrat pri maši, čeprav ni zapovedano. Naš gospod župnik bi gotovo rad videl, da bi mi nehali hoditi v cerkev, da bi potem lažje sekal po naših glavah, a tega veselja mu ne moremo privoščiti, ker smo dobri katoličani, čeprav nas je začel zmerjati s svobodomisleci, ne vemo zakaj. Ker pravi gospod župnik, da »Slovenski Dom laže, in resnico piše »Domoljub«, naj nam odgovori na ta - le vprašanja: 1. Kdo je bil po zadnjih državnozbornskih volitvah preklican od vsega občinskega odbora v »Slovenskem Domu« za lažnika in obrekovalca? 2. Kdo je obljubil popravek, ki še danes ni zagledal belega dne? 3. Kdo in od katere stranke je pri zadnjih občinskih volitvah podpisoval glasovnice brez dovoljenja? 4. Kdo je vzel »Hranilnici in posojilnici v Sorici« rezervni zaklad brez občnega zbora? 5. Ali ni imel nadzornik kaj takega dolžnost zabraniti? 6. Komu se tedaj sme reči: »Sleparijo, sleparji so!« 7. Zakaj prepovedujete »Slovenski Dom«? Odgovor damo sami: »Zato, ker resnica oči kolje.« — Občinske volitve so menda že pred durmi. K županstvu sta šla gledat imenik bodoči tajnik in eden, katerega si je tudi izbral za **hinterbejžen**. Te volitve bodo gotovo na ta debel četrtek, ali na žive brese dan.

Drflarska beračija.

g Mošenjske novice na Gorenjskem. Izjemno stanje, bi lahko pri sedanjih razmerah rekli, da vlada v naši občini, ker pri nobeni stvari ne moremo dobiti kake rešitve. — **O mlekarji** krožijo kaj čudne govorice. Dne 21. januarja je bil sklican občni zbor, mislili smo, da sedaj vendar dobimo račune, ker smo na občnem zboru dne 12. decembra zahtevali revizorja; a glej vraga, namesto računov se je zahtevalo od združnikov, da bi mlekarjo prodali, ali bi se dajala v najem. — **O kaki prodaji ali najemščini** nočemo združniki nič slišati in tudi ne dovolimo preje, dokler ne dobimo računov, ker le na podlagi računov zamoremo staviti ceno, bodisi za najemščino ali prodajo. — **Načelnik nadzorstva Reš** se je izrazil, da je v lanskem letu primanjkljaja blizu tisoč kron, ko je mlekarja delovala samo kaka dva meseca, res vzorno gospodarstvo; dalje je govoril, da je izginilo 200 K, o katerih se ne ve,

kam so prešli. — **Več zadrušnikov** je zahtevalo praviloma že pred enim letom, oziroma pol leta svoje deleže nazaj, ali še do danes ni nič slišati, da bi dobili nazaj, dasiravno mlekarna ni niti likvidirala niti napovedala konkurza. Vse to se godi pod mlekarničnim načelnikom **Resmanom**, bratom sedanjega župana; in potem se še dobe ljudje, ki hočejo delovanje Resmanovo imeti za nekak vzor. — Občani mošenjski, delujmo z združenimi močmi, da se naredi enkrat konec takim razmeram, ker tako ne sme iti naprej; volimo pri vsakih volitvah s samostojno kmečko stranko, ker klerikalna stranka, kakor sami previdite, ne deluje niti za obrtnika, niti za kmeta. — V nedeljo, dne 28. januarja je obhajal mežnar iz ovsiške županije zlatoporočko zelo slovesno na Brezjah. Mož, star 83 let, je bil videti čvrst kakor mlad fant, njegova žena je že bolj slabotna, vendar še dosti trdna videti. Za starešino mu je bil starček vulgo »Zgoru«, približno enake starosti iz Ovsiš, kakor smo čuli, sta oba še Radeckijeva veterana. Med svati, ki so bili skoraj vsi v narodnih nošah, smo videli tudi župana Antona Pogachnika iz Podnarta.

g Iz Črnega grabna. Sneg nas je zapadel, vmes pa je grmelo in bliskalo. Na sv. Blaža dan je mnogo sejmarjev oplasila poledica, da niso gnali živine na semenj v Lukovico, zato je bilo precej manj živine kakor je navada. Drugi semenj je bil nekoliko boljši, pa je vendar precej zgodaj sneg pregnal sejmarje. Ta dan se je težko poškodoval na nogi bivši župan Andrej Petek iz Rafolč. Spodrsnilo mu je na klanec pod cerkvijo in je padel — Ciril-Metodova podružnica je priredila veselico na 1. februarja pri Smerkolju, ki je bila izvrstno obiskana in prinesla za družbo 80 K čistega dobička. Dne 11. februarja priredi domžalski Sokol svoj plesni venček v Sokolskem domu, 18. februarja pa bode v Moravčah veselica s predstavo (tiro). Dolžnost Črnega grabna je, da po hitimo obakrat vrniti obisk. — V Krušnji je gosp. Steigman odprl mlekarno. Mleko sprejema vsako jutro in ga plačuje sedaj po 11 v. Kmetje imajo priložnost, da vse svoje mleko spravijo v denar. — Sredi Blagovice stoji nova hiša, Katoliški dom. Dan na dan straši praznosta po nji. Ali bi ne bilo pametno, da bi Blagovčani ta denar prihranili za takrat, ko bodo primorani zidati novo šolo? Pa kaj se hoče, kjer zapoveduje župnik, tam že vedno tako gospodarijo, kakor ni pametno. — Za volitev v trgovsko zbornico se pehajo farovski gospodje prav zelo in tudi pomagače imajo. Hvala Bogu, da veliko niso opravili nikjer. — Na Brdo je imenovan novi daykar, gosp. Strmole, prejšnji gosp. Lavrič je premeščen v Ljubljano. — Rekurza proti občinskim volitvam v Lukovici in v Št. Vidu še nista rešena. Gre počasi ta stvar.

Ostali slovenski kraji

n Občinske volitve v Št. Petru na Krasu — razveljavljene. Deželna vlada je na pritožbo narodno - naprednih volilcev radi nepostavnosti, ki jih je zagrešila klerikalna volilna komisija, **razveljavila občinske volitve v Št. Petru na Krasu.**

o Za Sokolski dom v Borovljah so darovali v zadnjem času gg. dr. Al. Kraut v Kamniku 20 K, Štefan Podboj v Celovcu 10 K, dr. Karel Podgornik v Gorici 5 K in Rudolf Čebulj, trgovec v Prevaljah 5 K. Iskreno hvalo vsem častitim darovalcem izreka odboru društva Sokolski dom v Borovljah in se toplo priporoča za posnemanje. Na zdar!

o Mošnjo zlata. Tovarniška mojstra Sper in Lakovič v tovarni v Lesju sta nesla iz tovarne v drvarnico vrečo slame, da se porabi za kurjavo. Ko sta vrgla žakelj na tla, sta čutila v žaklju nek težak predmet. Ko sta slamo iztresla iz vreče, sta našla v nji mošnjo polno cekinov. Njih vrednost znaša 4520 kron. Lastnik zago-netnega zaklada se še ni oglasil.

o Nezgoda pri pogrebu. Ko so pokopavali v Beljaku nadsprevednika državnih železnic Jakoba Zabernika, se je vlomila ob grobu položena deska, na kateri je stal nosač Robin in pomagal spustiti krsto v jamo. Robin je padel v grob in prav malo je manjkalo, da ni zdrsnila krsta za njim in padla nanj.

o Lep duhovnik. V Trgu imajo sedaj vrednega vrstnika župnika v Kumbergu, ki je učil deklice igrati na citre, in vrednega vrstnika kaplana barona Morseya, ki se je posebno zanimal za hlačke. Že dolgo se je govorilo po Trgu, da podučuje kaplan Josip Mukel deklice v šoli druge reči kakor verouk. Izpočetka otroci niso ničesar izpovedali, ker se niso upali in ker jih je bilo sram. Sedaj pa so izpovedale nekatere deklice, da kaplanu njih krila niso bila nobena ovira za njegovo posvečeno roko. Radi bi sedaj zakrili to čedno zadevo s tem, da kaplana premeste, kaj pa bo rekel k temu državni pravdnik, je še neznan. Vidi se pa, da novi papežev motu proprio tudi še ne bo napravil reda, in zato je treba že sedaj misliti na to, kako bi bilo mogoče dušnim pastirjem preprečiti izraz njih živinskih čuvstev v šoli.

LISTEK.

Čas.

Velika in važna stvar je za človeško življenje dejstvo, da čas beži in da se ga duševno izpolni. Če človeka ta misel popolnoma prešine, postane precej mirnodušen napram sreči in nesreči, veselju in bolečini. Kaj je sreča in nesreča, kaj veselje in bolečina drugega, kot tok časa, od česar

nam ne preostane drugega, razen kar smo si tega duševno predelanega ohranili? Čas je najvažnejša stvar v človeškem življenju; ker kaj nam preostane od veselja, ko je zbežal čas? Čas je tolažljiva stvar v našem življenju. Ker tudi bolečina ni po njegovem poteku nič: čas je tir, po katerem hitimo naproti zadnji uri, vodi k neznemu. S tem napredovanjem je v zvezi moč dozorevanja; to dozorevanje je večje in boljše, če spošujemo čas, se po njem ravnamo, ga ne zapravljamo in če ga smatramo za tisto največjo končnost, v kateri se vse, kar je končnega, zopet razliva.

Viljem Humboldt.

Strokovnjaki.

Poznam inženirja pri kanalskem uradu. Na posetnici ima zapisano: »Ingenieur«. Toda on ni nikak inženir več, temveč kos vodovoda.

Imam bratranca. Nekje na jugovzhodu vodi stavbo železnice. Toda, če bi me kdo vprašal, naj po svoji vesti rečem, kaj je, bi moral priznati: On je toliko in toliko tekočih metrov proge. Zares prav nič več. Jaz ga namreč dobro poznam, a njegova žena pravi tudi tako.

Ker sem zbolel na ušesnem katarju, sem moral k dr. Mazilu. Dr. Mazilo je zdravnik za ušesne bolezni. On je mnenja, da ni vseh ljudi nič drugega, kot ušesa. Zadnjič sem pogledal dr. Mazilo skozi steklenico. Tedaj sem videl: njega samega ni bilo nič drugega kot eno samo veliko uho, na katerem sta bingljali dve majčkani nožici.

Neki moj sošolec je postal bankir. V šoli je bil še človek, sedaj je samo še kurzni list s ščipalnikom na nosu. V ponedeljek sem bil z njim v Mestni kleti. Tedaj je stal 30% nad normalno ceno, doma stoji pod njo.

Moj prijatelj Honorarček se je izučil za pesnika. Pod roko se mu spremeni vse v pesem. Zadnjič je opeval rogelj na svoji skledici za čaj, potem vzorec na namiznem prtu, češ, da bo tako melanholičen, včeraj pa vzorec na zidu, češ, da je tako neznan-sko demoničen. Je to pesnik do kosti. Da bi bil pa še kaj drugega, tega na njem ni videti.

Imam strica, ki je bil državni pravdnik. V Goti so ga v tamošnjem krematoriju vpepeljili. Kot sorodniku so mi dali pravico, da sem v kemičnem laboratoriju analiziral njegov pepel. Uspeh: 2.6 kg koščenine, 1.3 kg tintne kisline, 1.1 gumi arabikum, 3.3 kg nevpepeljive paragrafne snovi.

Časih je bil kak poklic še poklic. Kdor ga je izvrševal, je bil še v zvezi z živim življenjem, dandanes je pa strokovnjak, pač strokovnjak.

F. M.

Tržne cene v Ljubljani

	Cena			
	od		do	
	K	h	K	h
1 kg govejega mesa I. vrste . . .	1	80	2	—
1 „ „ „ II. „ . . .	1	60	1	80
1 „ „ „ III. „ . . .	1	20	1	70
1 „ telečjega mesa . . .	1	60	1	80
1 „ prašičjega mesa (svežega) . . .	1	72	1	92
1 „ „ „ (prekajenega) . . .	1	90	2	—
1 „ koštrunovega mesa . . .	1	50	1	60
1 „ jagnjetovega mesa . . .	0	00	0	—
1 „ kozličevega mesa . . .	0	00	0	—
1 kg masla . . .	2	50	2	60
1 „ masla surovega . . .	2	40	2	50
1 „ masti prašičje . . .	2	00	2	16
1 „ slanine (špeha) sveže . . .	1	70	1	92
1 „ slanine prekajene . . .	1	80	2	—
1 „ sala . . .	1	90	2	—
1 „ surov. margarinkega masla . . .	—	—	0	—
1 „ kuhan. margarinkega masla . . .	1	90	2	—
1 jajce . . .	—	08	—	9
1 l mleka . . .	—	20	—	—
1 „ „ posnetega . . .	—	08	—	10
1 „ smetane sladke . . .	—	0	—	—
1 „ „ kisle . . .	—	80	0	90
1 kg medu . . .	1	40	1	60
1 „ čajnega surovega masla . . .	3	27	3	60
1 piščanec . . .	1	30	1	60
1 golob . . .	—	44	—	48
1 raca . . .	2	50	2	60
1 gos . . .	5	50	6	—
1 kapun . . .	—	—	—	—
1 puran . . .	00	—	00	00
100 kg pšenične moke št 0 . . .	36	60	—	—
100 „ „ „ „ 1 . . .	36	20	—	—
100 „ „ „ „ 2 . . .	35	80	—	—
100 „ „ „ „ 3 . . .	35	—	—	—
100 „ „ „ „ 4 . . .	34	30	—	—
100 „ „ „ „ 5 . . .	33	60	—	—
100 „ „ „ „ 6 . . .	32	60	—	—
100 „ „ „ „ 7 . . .	30	—	—	—
100 „ „ „ „ 8 . . .	20	—	—	—
100 „ koruzne moke . . .	25	—	—	—
100 „ ajdove moke . . . I. . .	47	—	—	—
100 „ ajdove moke . . . II. . .	45	—	—	—
100 „ ržene moke . . .	32	—	—	—
1 l fižola . . .	—	26	—	38
1 „ graha . . .	—	32	—	40
1 „ leče . . .	—	32	—	36
1 „ kaše . . .	—	24	—	26
1 „ ričeta . . .	—	22	—	24
100 kg pšenice . . .	24	—	—	—
100 „ rži . . .	22	—	—	—
100 „ ječmena . . .	19	—	—	—
100 „ ovs . . .	21	50	—	—
100 „ ajde . . .	22	—	—	—
100 „ prosa belega . . .	19	—	—	—
100 „ „ navadnega . . .	—	—	—	—
100 „ koruze, nove . . .	20	—	—	—
100 „ krompirja . . .	9	—	9	50

Lesni trg.

Cena trdemu lesu 9:50 do 10 K.
Cena mehkega les 8 do 8:50 K.

Trg za seno slamo, in steljo.

Na trgu je bilo

voz sena . . . 6 60 6 50
„ slame . . . 5 — 5 50
„ stelje . . . 2 00 2 10
„ detelja . . . 6 00 6 50Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Listnica uredništva.

Prosimo cenj. dopisnike nekoliko potrpljenja, ker smo morali odložiti radi prostora več dopisov. Pride vse na vrsto!

Loterijske številke.

Dvignjene v soboto, dne 3. februarja 1912.

Dunaj: 48, 10, 7, 80, 31.

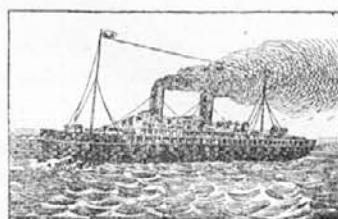
Gradec: 65, 86, 13, 57, 83.

Dvignjene v sredo, dne 7. februarja 1912.

Brno: 21, 33, 69, 15, 46.

Kdor ljubi
dobro kavo,

naj uporablja kot pridatek

pravi : Franck :ki se spozna po tvornični
znamki, t. j. kavnem mlinčku.**Tovarna v Zagrebu.**Razširjajte od hiše do hiše
„Slovenski Dom“!**SAMO 6 DNI!** z brzoparniki Francoske družbe. Edina najkrajša vožnja čez**HAVRE NEW-YORK**Veljavni vozni listek za vse
razrede franc. linije dobiš le pri**ED. ŠMARD**oblastveno potrjena pisarna
Ljubljana, Dunajska cesta 18
nasprot gostilne „pri F. govcu“.Vozni listek za Ameriko in
nazaj v staro domovino, po najnižji ceni. Izdaja vozni listkov
po vseh železnicah, prirejanje zabavnih vlakov.
Vsa pojasnila letotam radovoljno in brezplačno.

Valjčni mlin v Domžalah

I. BONČAR, Ljubljanapriporoča pšenično moko vseh vrst najboljše
kakovosti, nadalje otrobe, koruzno moko, kašo,
ječmenj in sploh vse druge mlevske pridelke.Zaloga in prodaja na drobno in debelo
v Ljubljani, Poljanska cesta 19.

Telefon interurb. št. 129.

Zastopstvo in zaloge v Gorici, Trstu in v Višnji gori.

Priporočamo našim

3 gospodinjam iz EDIJE slovenske tovarne v Ljubljani.

Kolinsko cikorijo**Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.**

Stritarjeva ulica šteč. 2., lastna hiša.

Obrestuje vloge na knjižice s 4 1/2 %, v tekočem računu najugodnejše. Z ozirom na svoj polnovplačani delniški kapital 8.000.000 kron in 800.000 kron rezervnih fondov ponuja največjo varnost za ves tuji denar. Promet na leto čez 1000 milijonov kron. Preskrbuje vse donarne zadeve najkulantnejše.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.